

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Příloha

k usnesení vlády
ze dne 26. června 2012 č. 466

Stanovisko

vlády k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 701)

Vláda na své schůzi dne 26. června 2012 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 701), a zaujala k němu toto stanovisko:

1. Navrhovaná úprava neodůvodněně znevýhodňuje osoby, které užívají pozemky ve vlastnictví státu, oproti osobám, které užívají pozemky, jež jsou ve vlastnictví jiných osob, než je stát. Ustanovení § 58 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny přiznává nárok na finanční náhradu za ztížení hospodaření nejen vlastníku zemědělské půdy, lesního pozemku nebo rybníka s chovem ryb nebo vodní drůbeže, ale i nájemci takového pozemku. Navrhované doplnění tohoto ustanovení tak neomezuje v nároku na náhradu jen stát jako vlastníka předmětného pozemku, resp. jeho organizační složky či státní podniky, jež s tímto majetkem hospodaří, což by jistě bylo představitelné, ale i osoby odlišné od státu, které takové pozemky ve vlastnictví státu užívají na základě řádného právního důvodu, např. nájemní smlouvy.

2. Z obsahu navrhovaného zákona vyplývá, že dnem účinnosti zákona ztrácí nárok na náhradu újmy všechny subjekty, které hospodaří na zemědělských nebo lesních pozemcích ve vlastnictví státu, a to nejen bez ohledu na povahu takového subjektu, ale i na dobu uzavření nájemní smlouvy, je-li právním důvodem užívání pozemku. V tomto smyslu se tedy může jednat o nepravou retroaktivitu, neboť nájemní smlouvu takový nájemce uzavíral s vědomím, že za zákonem stanovených podmínek bude mít nárok na finanční náhradu. Navržená úprava by proto mohla vést, jakkoli je nepravá retroaktivita v zásadě obecně přípustná, k potenciální hrozbě soudních sporů, v nichž by nájemci napadali existenci či obsah již uzavřených nájemních smluv s ohledem na změnu podmínek ze strany státu. Navíc má vláda v tomto případě pochybnost o přiměřenosti navrženého řešení.

3. Formulace, jež by měla být doplněna na konec textu § 58 odst. 2, vyvolává, zejména s ohledem na použítá slova „nevzniká ani netrvá“, pochybnosti ohledně časové působnosti navrhovaného zákona, tím spíše, že novela neobsahuje přechodná ustanovení, která by – alespoň pro případy nájemců pozemků ve vlastnictví státu - výslovně řešila situaci újmy vzniklé před nabytím účinnosti navrhované novely nebo žádostí o poskytnutí finanční náhrady podaných před nabytím účinnosti navrhované novely.

4. Důvodová zpráva postrádá vymezení dopadů navrhované novely na podnikatelské prostředí České republiky, tedy zejména hospodářského a finančního dopadu na nájemce zemědělských nebo lesních pozemků ve vlastnictví státu, ale i dopadů na státní podniky hospodařící na dotčených pozemcích státu, např. na Lesy České republiky, s.p.

5. Vzhledem ke skutečnosti, že k řešení uplatňování nároků na náhradu újmy ze strany státních podniků oprávněných hospodařit s majetkem státu jako zřejmě nejpalčivějšího problému spojeného s úpravou náhrady za ztížení zemědělského nebo lesního hospodaření již směřuje i judikatura, jak ostatně připomínají v důvodové zprávě i sami předkladatelé, domnívá se vláda, že provedení legislativní úpravy není nezbytné.